

CYNGOR SIR YNYS MÔN / ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL	
PWYLLGOR:	Y Pwyllgor Safonau
DYDDIAD:	12 Mehefin 2025
TEITL YR ADRODDIAD:	Penderfyniadau a gyhoeddwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar gyfer pob Cyngor yng Nghymru
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Hysbysu'r Pwyllgor Safonau am benderfyniadau Cymru gyfan a gyhoeddwyd ar ei wefan gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru am y cyfnod rhwng 1 Ionawr 2025 a 31 Mai 2025.
ADRODDIAD GAN:	Mared Wyn Yaxley Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol / Dirprwy Swyddog Monitro mwyics@ynysmon.llyw.cymru
SWYDDOG CYSWLLT:	Lynn Ball Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro lbxcs@ynysmon.llyw.cymru

1. CYFLWYNIAD

Mae'r adroddiad hwn yn crynhoi'r wybodaeth a gyhoeddwyd o dan y pennawd "Ein Canfyddiadau" ar wefan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) ar gyfer misoedd Ionawr 2025 i fis Mai 2025 mewn perthynas â materion Cod Ymddygiad yn unig. **[ATODIAD 1]**.

2. CYLCHLYTHYR CHWARTEROL

Yn ogystal â'r wybodaeth ar y wefan, mae'r Ombwdsmon hefyd yn cyhoeddi cylchlythyrau chwarterol. Gellir gweld chweched rhifyn y cylchlythyr chwarterol gan OGCC, Tachwedd 2024 - Mawrth 2025 (dyddiedig 1 Ebrill 2025) yma.

3. CEFNDIR

Mae OGCC yn gweithredu pwerau "sifft gyntaf" dan Adran 69 Deddf Llywodraeth Leol 2000, sy'n gosod dyletswydd arno i ystyried cwynion y gallai aelodau awdurdodau lleol yng Nghymru fod wedi torri eu cod ymddygiad. Mae awdurdodaeth OGCC yn cynnwys cynghorau sir a chynghorau tref a chymuned.

Ar ôl derbyn cwyn, mae OGCC yn gweithredu prawf trothwy er mwyn gweld a ddylid ymchwilio i'r gŵyn ai peidio. Mae'r prawf trothwy yn golygu bod OGCC yn fodlon:

- Bod tystiolaeth i awgrymu y gallai'r cod ymddygiad fod wedi cael ei dorri; a

- Bod y mater yn ddigon difrifol fel ei fod o fudd i'r cyhoedd bod ymchwiliad yn cael ei agor.

Yn dilyn agor ymchwiliad, gallai OGCC ddod i un o bedwar canlyniad o dan Adran 69 Deddf Llywodraeth Leol 2000 sef:

- (1) Nad oes unrhyw dystiolaeth bod cod ymddygiad yr awdurdod wedi cael ei dorri;
- (2) Nad oes angen cymryd unrhyw gamau mewn perthynas â'r materion a oedd yn destun yr ymchwiliad;
- (3) Bod y mater yn cael ei gyfeirio at swyddog monitro yr awdurdod i'w ystyried gan y pwyllgor safonau; neu
- (4) Bod y mater yn cael ei gyfeirio at Lywydd Panel Dyfarnu Cymru ar gyfer penderfyniad drwy driwlynlys (bydd hyn yn digwydd mewn achosion mwy difrifol fel arfer).

Os yw (3) neu (4) uchod yn berthnasol, bydd OGCC wedyn yn cyflwyno ei adroddiad i'r pwyllgor safonau lleol neu i Banel Dyfarnu Cymru (PDC), a lle'r pwyllgor, neu driwlynlys achos ar ran y panel, yw cynnal gwrandawriad er mwyn ystyried y dystiolaeth a gwneud penderfyniad terfynol a gafodd y cod ymddygiad ei dorri ai peidio, ac os felly, a ddylid rhoi cosb a beth ddylid ei roi fel cosb.

Mae gan bwyllgorau safonau awdurdod statudol i wahardd cynghorwyr am gyfnodau hyd at 6 mis. Does gan bwyllgorau safonau ddim pwerau anghymhwys, ac os gwelir bod achos o dorri rheolau, byddant yn ceisio rhoi cosb sy'n briodol i'r drosedd. Bydd hyn yn aml iawn yn gerydd (cerydd cyhoeddus) neu'n argymhelliad o hyfforddiant/ymrwymiad/cyfyngu ayb.

Mae gan driwlynlys achos awdurdod i wahardd am hyd at 12 mis ac anghymhwys hyd at 5 mlynedd.

4. ARGYMHELLIAD

Bydd Cadeirydd y Pwyllgor Safonau yn arwain trafodaeth ar unrhyw faterion o ddiddordeb a adroddir arnynt yn **ATODIAD 1**.

ATODIAD:

1.	Crynodeb o'r wybodaeth a gyhoeddwyd o dan y pennawd " <u>Ein Canfyddiadau</u> " ar wefan <u>Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC)</u> ar gyfer misoedd Ionawr 2025 i fis Mai 2025 mewn perthynas â materion Cod Ymddygiad yn unig.
----	--

ATODIAD 1

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad Pwnc	Math o Adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
15/01/2025	Cyngor Cymuned Llansteffan a Llanybri	202306358	<u>Datgelu a chofrestru buddiannau : Cyngor Cymuned Llansteffan a Llanybri - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</u>	Datgelu a chofrestru buddiannau	Dim angen gweithredu	Derbyniodd yr Ombwdsmon gŵyn bod cyn-Aelod wedi torri'r Cod Ymddygiad trwy fethu â datgan ei fuddiant personol a oedd yn rhagfarnu ym musnes y Cyngor yn ymwneud â materion maes pentref pan fynychodd gyfarfod y Pwyllgor Maes Pentref a chyfarfod o'r Cyngor. Barn yr Ombwdsmon oedd y dylai'r cyn-Aelod fod wedi datgan ei fuddiant o ran materion Maes Pentref, gadael y cyfarfod pan ddaeth y cyfnod ar gyfer cyfranogiad y cyhoedd i ben a pheidio â chymryd rhan ymhellach mewn trafodaethau. Roedd y methiant i wneud hynny yn awgrymu torri paragraffau 11(1), 11(2)(b), 14(1)(a) a 14(1)(e) o'r Cod. Pan fynychodd y cyn-Aelod gyfarfod perthnasol o'r Cyngor, arhosodd ei ddiddordebau yr un fath. Roedd y methiant i ddatgan ei fuddiant a gadael yr ystafell pan drafodwyd materion o ran

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o Adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						Maes Pentref yn awgrymu achosion pellach o dorri paragraffau 11(1) a 14(1)(a) o'r Cod. Ystyriwyd diffyg profiad a hyfforddiant y cyn-Aelod, ynghyd â diffyg unrhyw fudd personol, niwed a achoswyd i rywun arall neu fwriad i gamddefnyddio ei safle i greu mantais iddo'i hun neu anfantais i eraill. Nodwyd ymhellach byddai canlyniad y cyfarfodydd yn annhebygol o fod yn wahanol pe na bai wedi bod yn bresennol yn y cyfarfodydd perthnasol. Nodwyd bod y Pwyllgor Safonau yn fuan wedi hynny wedi rhoi caniatâd arbennig i'r cyn-Aelod i gymryd rhan mewn materion maes pentref yn y dyfodol. Cydnabu'r cyn-Aelod ei gamwedd ac ymddiheurodd yn ystod y cyfweiliad â'r Ombwdsmon. Ar sail hyn, ynghyd â'r ffaith nad oedd bellach yn aelod o'r Cyngor, penderfynwyd nad oedd yr

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o Adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						achosion o dorri'r cod mor ddifrifol fel ei bod yn briodol cyfeirio at y Pwyllgor Safonau nac yn ofynnol er budd y cyhoedd. Penderfynodd yr Ombwdsmon nad oedd angen gweithredu mewn perthynas â'r materion yr ymchwiliwyd iddynt.
27/02/2025	Cyngor Sir y Fflint a Chyngor Tref Saltney	202307129 / 202307130	<u>Anhunanoldeb a Stiwardiaeth : Cyngor Sir y Fflint - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</u>	Anhunanoldeb a Stiwardiaeth	Dim angen gweithredu	Derbyniodd yr Ombwdsmon gŵyn yn honni bod Aelod wedi torri'r Cod Ymddygiad trwy gamddefnyddio eu safle a defnyddio adnoddau eu hawdurdod yn amhriodol. Honnwyd eu bod wedi gofyn am gael danfon bagiau tywod i eiddo aelod agos o'u teulu yn ystod llifogydd difrifol. Ystyriodd yr ymchwiliad a oedd y dystiolaeth a gasglwyd yn awgrymu bod paragraffau 7(a) a 7(b) o'r Cod wedi cael eu torri ac ystyriodd a oedd paragraffau 11 neu 14 o'r Cod hefyd wedi cael eu torri.

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o Adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						Cadarnhaodd y dystiolaeth nad oedd yr Aelod wedi dweud wrth swyddogion y Cyngor bod eu hadroddiadau o lifogydd na'u cais i ddosbarthu bagiau tywod yn ymwneud ag eiddo aelod agos o'u teulu. Fodd bynnag, cadarnhaodd hefyd <u>nad</u> oedd yr Aelod yn ceisio rhoi pwysau i gael triniaeth ffafriol ar gyfer eu ceisiadau y tu allan i brotocol brys sefydledig y Cyngor. Barn yr Ombwdsmon oedd <u>nad</u> oedd hyn yn awgrymu bod yr Aelod wedi torri paragraffau 7(a) neu 7(b) o'r Cod. Trwy fethu â datgan eu buddiant personol a oedd yn rhagfarnu mewn materion a oedd yn effeithio ar eiddo aelod agos o deulu'r Aelod, daeth yr Ombwdsmon i'r casgliad bod hyn yn awgrymu rhai achosion technegol o dorri paragraffau 11(2)(a), 11(2)(b), 14(1)(d) a 14(1)(e) o'r Cod. Ar sail y dystiolaeth, ni chafodd yr Ombwdsmon ei berswadio bod yr

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o Adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						achosion tebygol o dorri'r Cod mewn perthynas â buddiannau hefyd yn torri paragraffau 6(1)(a) sy'n ymwneud ag anfri neu 7(a) (camddefnyddio safle)). Sylweddolwyd bod hon yn sefyllfa argyfyngus a phe bai'r Aelod wedi datgan buddiant personol a oedd yn rhagfarnu pan gysylltwyd â'r Cyngor, byddai hyn wedi tynnu sylw swyddogion y Cyngor at y ffaith bod y ceisiadau'n ymwneud ag aelod agos o'u teulu, ac yn debygol o fod wedi arwain at y canfyddiad bod y Cynghorydd yn ceisio defnyddio eu safle yn amhriodol, ac o bosibl yn torri paragraffau 7(a) a/neu 7(b) o'r Cod. Ar ôl pwyso a mesur, penderfynwyd nad oedd unrhyw doriadau o ran buddiannau mor ddifrifol gan nad oeddent yn cael unrhyw effaith andwyol ar yr Achwynydd nac unrhyw ddylanwad amhriodol ar gamau gweithredu'r Cyngor fel bod

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o Adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						cyfeirio at y Pwyllgor Safonau yn briodol er budd y cyhoedd. Penderfynodd yr Ombwdsmon nad oedd angen gweithredu mewn perthynas â'r materion yr ymchwiliwyd iddynt.
20/03/2025	Cyngor Sir Fynwy	202401376	<u>Dyletswydd i gynnal y gyfraith : Cyngor Sir Fynwy - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</u>	Dyletswydd i gynnal y gyfraith	Dim angen gweithredu	Derbyniodd yr Ombwdsmon gŵyn a hunangyfeiriwyd gan aelod o'r Cyngor, yn esbonio bod yr Aelod wedi methu â chadw at y Cod Ymddygiad trwy ddatgelu gwybodaeth a allai fod yn sensitif neu gyfyngedig yn ystod cyfarfod y Cyngor. Penderfynodd yr Ombwdsmon fod angen ymchwilio ac felly ystyriwyd y paragraffau canlynol o'r Cod: 5(a) – rhaid i [aelodau] beidio â datgelu gwybodaeth gyfrinachol neu wybodaeth y dylid ei hystyried yn rhesymol yn wybodaeth gyfrinachol, heb ganiatâd penodol person a awdurdodwyd i roi

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						caniatâd o'r fath, neu oni bai bod y gyfraith yn mynnu hynny. 6(1)(a) – Rhaid i [aelodau] beidio ag ymddwyn [eu hunain] mewn modd y gellid ystyried yn rhesymol fel un sy'n dwyn anfri ar eu swydd neu eu hawdurdod. Roedd yr Ombwdsmon yn fodlon bod gweithredoedd yr Aelod wrth gyfeirio at y wybodaeth heb ganiatâd neu awdurdodiad penodol i wneud hynny (a'r cyhoeddusrwydd dilynol ynghylch ei weithredoedd) yn awgrymu torri'r paragraffau yn y Cod a ystyriwyd. Fodd bynnag, roedd yr Ombwdsmon o'r farn nad oedd angen camau pellach, drwy gyfeirio at Bwyllgor Safonau neu Banel Dyfarnu Cymru, er budd y cyhoedd. Roedd y ffactorau budd y cyhoedd a ystyriwyd yn cynnwys hunan-fyfyrddod, edifeirwch a bod yr Aelod yn derbyn y

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o Adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						toriadau posibl. Nodwyd hefyd bod yr Aelod wedi cymryd camau cyflym i gydnabod y datgeliad a oedd yn ymddengys i fod yn seiliedig ar dybiaeth annoeth bod y wybodaeth yn y parth cyhoeddus ar y pryd. Penderfynodd yr Ombwdsmon nad oedd angen gweithredu mewn perthynas â'r materion yr ymchwiliwyd iddynt.
10/04/2025	Cyngor Cymuned Tonyrefail	202400913	<u>Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch : Cyngor Cymuned Tonyrefail - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</u>	Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch	Terfynwyd	Honnodd aelod o'r cyhoedd fod Aelod wedi gwneud "sylw gwahaniaethol ar sail anabled" yn ystod sgwrs ffôn. Dechreuodd yr Ombwdsmon ymchwiliad i ystyried paragraffau 4(a) (cyfle cyfartal), 4(b) (parch ac ystyriaeth) a 6(1)(a) (anfri) o'r Cod Ymddygiad. Gan ystyried dymuniadau'r Achwynydd a'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr ymchwiliad, penderfynodd yr Ombwdsmon nad oedd parhau â'r

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o Adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						ymchwiliad er budd i'r cyhoedd. Felly, rhoddwyd gorau i'r ymchwiliad.
15/04/2025	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	202402082	<u>Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch</u> : <u>Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</u>	Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch	Terfynwyd	Honnwyd bod yr Aelod, wrth wneud sylwadau penodol i'r wasg, yn dilyn penderfyniad a wnaeth Pwyllgor Safonau'r Cyngor am ei ymddygiad proffesiynol, wedi methu â chadw at y Cod Ymddygiad ar gyfer aelodau o Awdurdodau Lleol. Rhoddodd yr Ombwdsmon y gorau i'w hymchwiliad, ar y sail nad oedd bellach yn gymesur nac er budd y cyhoedd i ymchwilio ymhellach, yng ngoleuni'r gydnabyddiaeth a'r edifeirwch a ddangoswyd wedi hynny gan yr Aelod mewn achosion cysylltiedig.
23/04/2025	Cyngor Sir Caerfyrddin	202402415	<u>Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch</u> : <u>Cyngor Sir Caerfyrddin - Ombwdsmon</u>	Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch	Dim angen gweithredu	Derbyniodd yr Ombwdsmon gŵyn bod Aelod wedi torri'r Cod Ymddygiad yn ystod digwyddiad etholiad cyhoeddus pan wnaeth yr hyn a adroddwyd fel cyfarchiad ffasgaid a gyfeiriwyd at un o'r ymgeiswyr. Adroddwyd ar y mater yn y

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
			<u>Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</u>			cyfryngau ac mewn erthyglau ar-lein yn y dyddiau dilynol. Ystyriodd ymchwiliad a oedd ymddygiad yr Aelod yn gallu dwyn anfri ar y Cyngor neu rôl yr aelod, i fod yn awgrym o dorri'r Cod. Ar ôl ystyried y dystiolaeth a gasglwyd a'r esboniadau a ddarparwyd gan yr Aelod am ei weithredoedd, penderfynodd yr Ombwdsmon, ar ôl pwyso a mesur, fod gweithredoedd yr Aelod yn ddifrifol eu natur a bod ganddynt y gallu i effeithio'n negyddol ar enw da'r Cyngor a rôl yr aelod ac yn debygol o fod wedi dwyn anfri ar ei swydd a'i awdurdod. Fodd bynnag, gan ystyried gweithredoedd yr Aelod yn syth ar ôl y digwyddiad ac amgylchiadau ehangach gan gynnwys budd y cyhoedd, penderfynodd yr Ombwdsmon nad oedd angen unrhyw gamau pellach.

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						Penderfynodd yr Ombwdsmon nad oedd angen gweithredu mewn perthynas â'r materion yr ymchwiliwyd iddynt.
24/04/2025	Cyngor Sir Caerfyrddin	202402627	<u>Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch : Cyngor Sir Caerfyrddin - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</u>	Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch	Dim tystiolaeth o dorri'r Cod	Derbyniodd yr Ombwdsmon gŵyn bod Aelod wedi torri'r Cod ymddygiad trwy gefnogi ymddygiad Aelod arall yn gyhoeddus yr honnwyd iddo dorri'r Cod mewn digwyddiad etholiad cyhoeddus a thrwy fethu â delio ag ymddygiad yr Aelod hwnnw fel Arweinydd Grŵp wedi hynny. Ystyriodd ymchwiliad a oedd ymddygiad yr Aelod yn gallu dwyn anfri ar y Cyngor neu rôl yr aelod, i fod yn awgrym o dorri'r Cod. Ar ôl ystyried y dystiolaeth a gasglwyd a'r esboniadau a ddarparwyd gan yr Aelod am ei weithredoedd, ni chafodd yr Ombwdsmon ei argyhoeddi bod tystiolaeth i awgrymu bod ei weithredoedd wedi dwyn anfri ar y Cyngor neu rôl yr Aelod.

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						Ni chanfu'r Ombwdsmon unrhyw dystiolaeth o unrhyw fethiant i gydymffurfio â'r Cod.
02/05/2025	Cyngor Cymuned Llanharan	202402082	<u>Datgelu a chofrestru buddiannau : Cyngor Cymuned Llanharan - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</u>	Datgelu a chofrestru buddiannau	Dim angen gweithredu	Roedd yr Achwynydd, Clerc i'r Cyngor, yn pryderu, er gwaethaf ei gyngor, fod yr Aelod wedi methu â datgan buddiant personol a oedd yn rhagfarnu yng nghyfarfodydd y Cyngor wrth drafod prosiect penodol y Cyngor. Penderfynodd yr Ombwdsmon fod tystiolaeth a oedd yn awgrymu methiannau i ddatgan buddiannau o'r fath a oedd yn groes i'r Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau Awdurdodau Lleol. Fodd bynnag, gan fod yr Aelod: wedi ymddangos yn y diwedd i gydnabod bod ei buddiannau'n peri problemau, er yn hwyr yn y dydd; wedi ymddiswyddo o'r Cyngor; heb geisio cuddio ei buddiannau; heb elwa'n bersonol, ynghyd â'i hesboniadau ynghylch pam nad oedd wedi deall bod ei buddiannau'n bersonol

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						ac yn rhagfarnu, ni chymerwyd camau pellach. Rhoddwyd cyngor i'r aelod.
02/05/2025	Cyngor Tref Conwy	202401427	<u>Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch : Cyngor Tref Conwy - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</u>	Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch	Dim tystiolaeth o dorri'r Cod	Honnwyd bod yr Aelod wedi gwneud sylw i'r Achwynydd a'i ŵr, mewn lleoliad preifat mewn tafarn lleol, yr oedd yr Achwynydd yn ei ystyried yn wahaniaethol ac yn groes i'r safonau ymddygiad a ddisgwylir gan gynghorwyr lleol. Deallodd yr Ombwdsmon fod sgwrs danbaid wedi digwydd rhwng cynghorwyr a'r Achwynydd a'i ŵr. Gan fod y digwyddiad wedi digwydd y tu allan i leoliad Cyngor, nid oedd y Cod Ymddygiad yn gyffredinol, yn berthnasol. Ystyriodd yr Ombwdsmon a ellid yn rhesymol ystyried bod sylwadau'r Aelod yn dwyn anfri ar eu swydd fel aelod, neu ar eu hawdurdod, er iddynt gael eu gwneud mewn cyd-destun y tu allan i'w gwaith i'r Cyngor.

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o Adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						Canfuwyd nad oedd unrhyw dystiolaeth i awgrymu bod sylw'r Aelod yn wahaniaethol ei natur, na bod unrhyw dystiolaeth yn awgrymu unrhyw dorri'r Cod.
09/05/2025	Cyngor Tref Pen-y-bont ar Ogwr	202401510	<u>Datgelu a chofrestru buddiannau : Cyngor Tref Pen-y-bont ar Ogwr - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</u>	Datgelu a chofrestru buddiannau	Terfynwyd	Honnwyd bod Aelod o'r Cyngor wedi methu â datgan buddiant personol a oedd yn rhagfarnu yn ystod cyfarfod y cyngor. Dechreuodd yr Ombwdsmon ymchwiliad i ystyried paragraffau 7(a), 10(2)(c), 11(1), 12(1) a 14(1) o'r Cod Ymddygiad ("y Cod"). Cafwyd gwybodaeth gan y Cyngor. Cafodd yr Achwynydd ei gyfweld Wrth benderfynu a fyddai parhau â'r ymchwiliad er budd y cyhoedd, ystyriodd yr Ombwdsmon y ffactorau perthnasol gan gynnwys a oedd yn debygol y byddai unrhyw gosb yn cael ei gosod, pe canfuwyd unrhyw achosion o dorri'r Cod. Gan fod yr Aelod eisoes wedi'i anghymhwyso rhag bod neu ddod yn

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						aelod o'r Cyngor am gyfnod penodol, hyd yn oed pe bai achos o dorri'r Cod yn cael ei ganfod, mae'n annhebygol y byddai cosb mwy na'r anghymhwys oedd eisoes ar waith yn cael ei osod ar yr aelod am achos o dorri'r Cod o'r math hwn. Felly, ar ôl pwyso a mesur, roedd yr Ombwdsmon o'r farn y byddai parhau â'r ymchwiliad yn ddefnydd anghymesur o adnoddau. Terfynwyd yr ymchwiliad.
16/05/2025	Cyngor Tref Llandudno	202203847	<u>Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch : Cyngor Tref Llandudno - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru</u>	Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch	Dim angen gweithredu	Honnwyd bod y Cyn-Aelod o Gyngor Tref Llandudno wedi bwlio ac aflonyddu ar yr Achwynydd, cydweithiwr, a'i fod ef hefyd wedi methu â'i thrin â pharch, ac wedi ymddwyn mewn ffordd a ddaeth â'i swydd fel aelod, a'r awdurdod lleol, i anfri. Canfuwyd bod y Cyn-Aelod wedi anfon rhai cyfathrebiadau annymunol trwy lythyr, negeseuon testun ac ar gyfryngau cymdeithasol at/ynghylch yr Achwynydd.

Dyddiad	Enw'r Cyngor	Rhif Achos	Dolenni i'r achos ar wefan OGCC	Math o adroddiad – Pwnc	Math o adroddiad – Canlyniad	Sylwadau / Pwyntiau i'w nodi:
						Penderfynodd yr Ombwdsmon fod ymddygiad y Cyn-Aelod yn awgrymu achosion o dorri'r Cod. Er y byddai materion o'r fath fel arfer yn cael eu cyfeirio at Bwyllgor Safonau'r Awdurdod Lleol i benderfynu ar unrhyw achosion o dorri'r Cod a rhoi sancsiwn, ar yr achlysur hwn, o ystyried amgylchiadau personol penodol y Cyn-Aelod, penderfynwyd nad oedd mynd ar drywydd y materion ymhellach er budd y cyhoedd.